

ABONAMENTUL:

Pe un an 70 Lei = 140 Cor.
 Jum. an 36 Lei = 72 Cor.
 Trei luni 16 Lei = 36 Cor.
 Prețul unui număr e de
 25 bani sau 50 Il.
 Telefon p. oraș și in-
 terurban Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi numărul 1 a.
 INSERTIUNILE
 se primesc la administrație
 și se taxează după tarife.
 MANUSCRIPTELE NU SE
 ÎNPOIAZĂ.

O explicație a situației de azi

de Vasile Savel.

Criza politică din a doua jumătate a lunii Septembrie, după ce nu s'a putut ajunge la nici o înțelegere între partide, s'a terminat brusc prin formarea unui guvern de generali.

A fost o mirare generală, totuși nimeni nu a voit să precipite lucrurile, în speranța că până în cele din urmă, cei cari își asumă răspunderi, vor reveni la *realitate*.

Luna care a premers alegerilor generale pentru Constituantă, a fost o lună agitată, în care pasiunile au izbucnit în toată puterea lor. La suprafață era liniște, fundul mării era agitat însă.

Să recapitulăm situația, pentru a ne da seamă cât de repede, am ajuns unde ne găsim.

Guvernul de generali primit cu răceală și cu indiferență chiar, de unii și-a găsit dela început adversari ireductibili în partidele: conservator democrat, socialist, țărănist. Aprobat fără rezerve de partidul național-liberal, a fost privit cu încredere de naționali-democrați (N. Ioga), care spunea că nădăjduște dela guvernul de astăzi ceea ce n'a putut vedea la partidele politice. Partidul conservator-progresist, a declarat că dacă nu va găsi în noul guvern acel minim de libertate în alegeri, se va abține de a participa în alegeri.

Mai puțin categorice au fost provinciile alpine. Consiliul Dirigent nu s'a pronunțat și prezența în guvern a doi miniștri ardeleni, fără portofoliu, era socotită de opinia publică din toată țara, ca o consacrare a noului guvern. În Ardeal, socialiștii care s'au unit cu partidul socialist din vechiul regat au urmat linia de conduită a acestora. Unioniștii, care sunt în număr mare în Banat s'au declarat atât contra guvernului, cât și a C. D., ei voind formarea unui singur minister al României Mari.

Câteva zile înainte de data fixată pentru alegeri, d. Iuliu Maniu are o audiență la rege și dă comunicatul cunoscut, prin care se constată că „opinia publică din Transilvania nu a primit cu simpatie ideea acestui guvern alcătuit afara de factorii politici ai țării”, iar în ce privește rostul ardelenilor în cabinet, comunicatul spune că „aceștia personifică unitatea țării întregite, fără a fi angajați în răspunderea guvernului, în ce privește politica internă a vechiului regat”.

Consecvent acestei opinii, d. Iuliu Maniu, avea de ales două căi: sau să amâne alegerile pentru a da posibilitate și partidului socialist ardelenilor să participe la alegeri și atunci declarația sa intrunea unanimitatea opiniei publice ardelenilor, sau să facă alegerile, independent de ce se va fi hotărât în privința aceasta în vechiul regat. D. Maniu, din diferite motive, a ales calea a doua. Nu știm dacă a făcut bine sau rău; dar credem, ca era mai bine să dea comunicatul la timp, căci atunci evita neplăcerea de a nu vedea prezentându-se în alegeri socialiștii ardeleni. Ori cum însă, e bine că dsa a ținut să lămurească această chestiune înainte de alegeri.

Comunicatului dlui I. Maniu, i-au răspuns d. I. Nistor (Bacovina), Iacufet (Basaabia), declarându-se astfel oficialitatea celor două provincii împotriva... oficialității Ardealului. Impresia generală era că s'a „rupt” blocul provinciilor alpine. În fond însă adevărul e cu totul altul. Ardealul a rupt cu oficialitatea ocultă a provinciilor alpine, care în

momentele solemne ce trebuiau să prezideze alegerile, a făcut un rău serviciu întregii țări. Se va vedea mai târziu numai, cu toate că socialiștii ardeleni nu au participat la alegeri, ce binefăcătoare a fost pentru țară declarația dlui I. Maniu.

Campania electorală în vechiul regat își urma cursul ei forțat. Guvernul dădea comunicate prin care asigura libertatea alegerilor; funcționarii administrativi — și nu dintre cei mai mici —, luau toate dispozițiunile pentru a asigura reușita partidului liberal.

Faptele s'au dovedit cu acte. Revelațiuni de-ale micilor funcționari administrativi sunt foarte prețioase și ele spun mai mult decât orice comunicate. S'a dovedit în modul acesta că guvernul nu e decât un instrument în mâinile unor înalți funcționari, care fac o anumită politică. S'a jucat un joc primejdios.

Să vedem însă cum s'a desfășurat campania electorală.

Remarcăm două atitudini: una pozitivă a partidului național liberal; alta negativă a partidelor de opoziție. Mai e și a treia atitudine, a diverselor grupări politice, organizate unele dinainte, cu un anumit scop politic; altele independente, organizate ad-hoc.

Nu știm în care din aceste trei categorii trebuie pus partidul conservator-progresist, care participă la alegeri, dar se plânge că nu există libertate în alegeri.

Atitudinea pozitivă a partidului național-liberal s'a remarcat prin violența atacurilor, al căror campion se făcuse însuși șeful partidului, d. I. I. C. Brătianu, în potruiva dlui general Averescu și a întregii opoziții.

Pentru domnul Brătianu, domnul general Averescu e un trădător. În limbajul presei, cuvântul acesta mai mergea. Când însă eșă din gura unui om, care are situația pe care o ocupă d. Brătianu, acuzațiunea e de o gravitate cum lesne se poate înțelege și deci, opinia publică, cere că trădătorul să fie pus alături de trădători. O astfel de acuzație a perturbat spiritele și cum nici d. general Averescu nu e un om lipsit de simpatii, se înțelege ușor ce impresie a făcut acest greu cuvânt în opinia publică.

Să explicăm un lucru simplu de tot. D. general Averescu, nu spune că a făcut România-Mare și totuși se bucură de simpatia aproape întreagă a foștilor săi luptători. D. I. Brătianu afirmă, ori de câte ori are ocazie, că domnia sa mai mult și partidul său mai puțin, a făcut România-Mare. D. general Averescu se bucura de *fetișismul* mulțimei, d. Brătianu nu se bucura decât de *fetișismul* propriilor săi ochi, mai mult, și mai puțin de al partidului său.

Aci stă toată explicația în popularitatea unuia în fața mulțimilor și în popularitatea celuilalt în fața unui grup organizat într'un puternic partid, dar care nu este și nici nu poate să fie țara întreagă.

Trecem mai departe. În fața urnelor stau deoparte partidul național-liberal; de cealaltă toate partidele, inclusiv cele care se prezintă ca și cele care nu se prezintă în alegeri. Cele care se prezintă luptă împotriva sistemului de guvernare al trecutului, cele care nu se prezintă luptă tot împotriva vechilor sisteme de guvernare, când se făcea politică de persoane, nu de idei. Ele consideră, însă,

că abținerea este cea mai bună cale de a distruge un sistem pe care îl combat, dar pe care vechii deținători de putere vor să-l mențină.

Între aceste două balanțe stă guvernul, care își da poate seama de gravitatea situației, dar nu a luat la timp măsurile ce-i erau dictate de opinia publică. Opinia publică satisfăcută, guvernarea e ușoară; situațiile se limpezesc destul de repede atunci, căci intrăm în adevărata democrație.

Dar guvernul nu a voit sau nu a putut să țină seama de această opinie, pe care a crezut — din inexperiență politică, de sigur, și în privința aceasta îl considerăm de inocent —, că o poate conduce singur. A văzut aceasta în ultimul moment, și cu câteva zile înainte de alegeri a dat o circulară energică, prin care cerea tuturor să respecte libertatea alegerilor și voința fiecărui cetățean. Concomitent cu aceasta, „Monitorul Oficial” a publicat cunoscuta scrisoare a regelui, prin care cere președintelui de consiliu, să asigure cea mai deplină libertate în exprimarea de convingeri în alegeri. Dar era prea târziu. Opoziția abținentă declarase că va continua lupta împotriva camerilor ce ar eși din aceste alegeri, iar socialiștii au anunțat ca un semn de protestare, proclamarea grevei generale. Aceasta e ultima fază a crizei, în ziua când alegătorii trebuiau să se prezinte în fața urnelor spre a-și exprima liber, convingerile lor.

Vom mai adăuga și faptul că minoritățile nu au participat de cât ca oficiali.

Prezența lor în parlamentul României-Mari, avea semnificația mai mult decât a unei adesiuni.

Iată un tablou obiectiv al situației de fapt. Nu e de lor surzător. Se pune întrebarea: Crede vreun guvern că se poate guvernarea liniștit excluzând *a priori* curentele de idei ce se manifestă în opinia publică și crede că poate exista un guvern și un parlament în care să nu fie și reprezentanții tuturor curentelor de idei? Ardealul a dat o indicație precisă în privința aceasta, și după cum am spus, numai mai târziu, se va vedea însemnătatea declarației dlui Maniu.

România, are acum mai mult decât oricând, nevoie de liniște și de cea mai desăvârșită ordine. Din turburările vieții de politică internă, este o crimă să se facă armă împotriva țării. Cei care au luptat cu arma împotriva inamicului, au destulă înțelepciune ca să nu întoarcă arma împotriva țării pe care ei au făcut-o. Dar dacă aceștia sunt conștienți de datoriile lor, se cere neapărat să se rupă sistemul de guvernare al trecutului, să se sfîșie minciuna democratică ce flutură pe buze de reacționari, să se reîntronizeze ordinea și legalitatea, care trebuie să pornească dela aceia care sunt însărcinați să vegheze la respectarea ordinea și a legalității. Un gest numai, poate aduce fericirea; amenințarea poate fi fatală.

Acolo unde a răsărit soarele românismului, nu vrem să-l vedem întunecându-se, și românii de pretutindeni, uniți în hotarele lor legitime după suferinți de veacuri, au deplina încredere că după ultimile sbuciumări, care au căutat să reinvie un trecut ce nu se mai poate întoarce, lecția va fi folosit, și cărarea ocolită a dreptății va fi cercetată cu pietate și de aceia care nu au voit a o cunoaște.

Opera română Maestrul Egisto Tango la Opera Română din Cluj.

Cu nespūsă bucurie am luat azi cunoștință despre angajarea celebrului maestru italian Egisto Tango ca director general de muzică, pentru operă și fiharmonie la Opera Română din Cluj. Vestea aceasta va produce în cercurile muzicale române o impresie de nețărmurită bucurie și încredere, iar străinii vor avea prilej să ne invidieze din nou pentru acest mare noroc ce ne-a surās.

Vestitul maestru italian, în vârstă acum de 45 ani, și-a creat renume mondial pe cele mai mari scene. A fost dirigent la operele din New-York, Berlin etc. Mai în urmă a funcționat ca director de muzică la opera regală din Budapesta, de unde a abzis acum și jertfind situații strălucite a primit să vie în mijlocul greutăților noastre, din pură dragoste pentru români — cum însuși dsa mărturiște.

Suntem îndoit de fericiți, atât pentru neașteptatul câștig ce l-a făcut Opera Română din Cluj pentru angajarea maestrului Egisto Tango, care va fi sufletul întregii instituții, dar și pentru faptul că putem înregistra încă o dovadă de dragoste din partea fiilor Italiei față de noi, frații lor mai mici. Și ar fi de dorit, ca dragostea cu care a îmbrățișat maestrul Tango cauza noastră culturală, precum și activitatea ce o depune deja de pe acum întru progresarea ei, să întâmpine și din parte-ne aceleași sentimente calde și mulțumite, ce cu drept cuvânt i-o datorim, pentruca să se poată simți bine în mijlocul nostru.

În prezent celebrul maestru e plecat în străinătate la Viena, Praga, Berlin și Milano pentru a continua organizarea orheștrei și a câștiga materialul necesar pentru operă și fiharmonie. Înainte de a pleca în streinătate d-sa a însoțit pe dl director Pavel la București, unde au făcut câteva angajamente de soliști și a început pertractările cu sindicatul muzicanților de acolo pentru formarea orheștrei; fiind înainte de toate cu privire la aceea ca banii primiți din partea statului român să fie tot printre români plasați și numai în cazul că nu s'ar putea recruta numărul suficient de membri din sânul nostru, să se recurgă la elemente streine. Rezultatul pertractărilor dă speranțe frumoase, astfel că pe ziua de 15 Noemvrie e înădejde să se reînceapă repetițiile.

Dintre artiștii mai de seamă au fost angajați la operă română din Cluj baritonul Tămășescu, dna Lia Pop, cunoscuta mezzo-soprană din Ardeal, iar celebrul bariton Athanasiu ca oaspe etc. Pe la sfârșitul lunei Dec. vor începe reprezentațiile de operă cu „Aida” sau „Lohengrin”. (Patria).

Lipsa de grâu în jud. Mureș-Turda.

În Nr. 140 a ziarului „Românul” am cețit că s'a făcut înțelegere cu Germania să i se vândă grâu cu prețul de 25,000 cor. de vagon. (Se spunea în articol că Germania s'a oferit să cumpere grâul românesc cu 25 mii de lei. Exportul se va face numai după ce se vor acoperi nevoile interne. N. R.)

Așa se vede că cei competenți în afacerea aceasta nu au cunoștință despre faptul, că locuitorii din partea de mează-noapte a județului Mureș-Turda (plasa de sus a Reghinului) ar plăti bucuroși vagonul cu 25,000 cor., ba chiar și 30,000 cor. ar da pe el, dacă numai l-ar căpăta, deoarece pe piața Reghinului se plătește maza metrică cu 360—380 cor. (36,000 cor. vagonul) dar nu se capătă.

În părțile acestea așa a fost de slabă recolta încât nici sămânța necesară nu o avem. Lipsa e mai mare ca în anii trecuți.

Rog deci pe cei competenți să ne dea atențiunea cuvenită și dacă e cu puțință să ne vindece durerea încă acuma până nu se exportă plusul, căci ar fi un lucru foarte dureros dacă am duce lipsă chiar și când este plus.

G. Toma, prof.

Rezultatul alegerilor.

În județul Bihor.

Au reușit următorii candidați în circumscriptiile electorale arătate în dreptul fiecăruia.

Oradea-mare: Dr. Ardelean și Ionaș Dimitrie (independent); **Vasădu:** Dr. G. Crișan; **Beiuș:** Dr. C. Pavel; **Rabaia:** Petru G. Pop; **Ceica:** Dr. I. Iacob; **Aleșd:** Dr. Lazar Iacob; **Teleag:** Dr. Th. Popa; **Beliu:** Dr. Tinca; **Bereg-ufalu:** Irimie Voina; **Marghita:** Dr. Iuliu Chiș; **Selard:** Sever Telejan; **Leta mare:** Dr. Miculaș; **Bihor Chereștes:** Victor Pop; **Moșod:** Dr. Moroianu; **Petrojeni:** d. Valer Pop, comisarul dela minele de acolo care a candidat independent, a căzut față de d. Ioan Duma candidat oficial.

Județul Caraș-Severin.

Birchiș: Antoniu Mocioniu, (oficial) a fost ales față de candidații independenții dd. dr. Aurel Hadan și Vasile Manzur, cu o majoritate de 1214 voturi.

Salar și salar.

Primim:

Primpretorul plasei Reghinul-de-jos (jud. Mureș-Turda) publică concurs pentru ocuparea stațiunei de servitor de cancelarie la acel primpretorat.

Condițiile: Salar fundamental 2800 cor., adaus de război anual 2800 cor., adaus familiar după fiecare membru de familie 400 cor., adaus de vestminte după persoana sa 600 cor. și după tot membrul de familie 200 cor.

„Gazeta Oficială” Nr. 60 publică salarizarea secretarilor substituiți (cursiști de o lună), care este 400 cor. lunar. Afară de aceasta remunerație altă retribuție bănească acesti secretari nu vor primi.

Credem că trebuie să fie mai degrabă o scăpare din vedere. — Nota Redacției.

Ponegrirea unui meseriaș român.

Frizerul român din localitate Radu Ursu — unicul frizer român din Arad — a fost denunțat acum două luni că ar fi încasat dela clienții săi peste prețul stabilit de autorități, făcându-se vinovat de urcare a prețurilor.

Autoritatea polițienească a constatat că denunțarea e lipsită de temei, denunțatorul neputându-și dovedi afirmațiile sale.

Un ziar unguresc din localitate „Rendkivüli ujság” în setea de a distruge pe români, fără a se mai aștepta o sentință a autorităților sau a se convinge despre temeinicia denunțării, s'a năpustit cu toată furia asupra dlui Radu Ursu, care e și prezidentul Asociației frizerilor, aducându-i grave acuzațiuni, care toate aveau un mic cusur, nu erau întemeiate.

Cum autoritatea polițienească a constatat că cele relatate în denunț sunt simple născociri, afirmația ziarului unguresc rămâne o simplă calomnie și d. Ursu va ști să-și ia satisfacție cuvenită.

Cărți și reviste.

Am primit la redacție: „Cuvântul Liber”, No II. Cuprinde: Const. Graur: Problema sanitară a satelor. (Nevoia unui minister al sănătății publice). M. Sanielevici: „Pastelurile” lui Alexandri. Emil Isac: Informatorii străinătății. I. Teodorescu: Dezastrul financiar (Creace ne așteaptă). George Dalman: Chestia valutei în Bucovina. M. Burihanu: Gura lumii (într'un act din Ardeal). Otto Bauer: Cum se rezolvă problema locuințelor. Gr. Damian: Cronica politică. Andrei Braniște: Propaganda românească la Paris: C. Dissescu I. Ursu. V. Eftimiu, N. P. Comnen.

INFORMAȚIUNI.

— Primit la redacție, primul număr din ziarul Avântul, care apare la București, str. Sărindar 22.

Redacțat cu îngrijire și în condiții tehnice de învidiat, „Avântul” se ocupă în mod corect și imparțial de serioasele probleme care se pun la ordinea zilei.

Un organ moderat în expresie, serios în convingeri, preocupat numai de interesele superioare ale țării, era o necesitate în București atâtor ziare de scandal și pline de trivialități la adresa celor mai de seamă bărbați.

Urăm succes noului confrate și mai mult decât succes, îi dorim să-și păstreze linia de conduită pe care și-a exprimat-o în primul număr. Viitorul apropiat va confirma sau nu nădejdea noastră.

— Resortul de interne părăsește azi Sibiu mutându-și toate birourile la Cluj. Cu începere de azi toate adresele către acest resort se vor trimite la Cluj.

— La 3 l. c. d. Ludovic Frint, preot evanghelic maghiar, a comunicat dlui prefect al orașului, dr. Romul Veliciu, că dieceza protestantă maghiară din Arad intenționează înființarea unui liceu-real în Arad, cu limba de propunere maghiară. D. prefect a declarat, că în această chestiune singur C. D. este chemat a decide, deci să-și înainteze rugățile C. D. Dl prefect și-a exprimat însă nedumerrirea față de încercările concetățenilor noștri „de buze maghiare”, de-a înființa această școală confesională, când în Arad există un liceu-real de stat, în care, cu escepția primei clase, se propune ungurește.

— Printr'un decret-lege, care va apare în curând vor fi scutite de taxa de 2 la sută de import următoarele articole: manuscrite în orice limbi, cărți și orice fel de publicații și imprimate în limba română, precum și notele de muzică cu text româneșc.

Vor mai fi scutite cărțile de citit și orice alte publicațiuni în limbi străine toate acestea broșate s'au cartonate și listele de prețuri, ilustrate sau nu.

— Populația din Transilvania nu are grâu de sămânță și făină pentru hrana zilnică.

S'a intervenit pe lângă comandamentul superior al armatei și s'a hotărât ca toate cantitățile de grâu reținute din Transilvania să fie redade populației și dacă această măsură nu va mai fi suficientă se va trimite grâu și făină din regat în Transilvania.

— Din cauze neprevăzute adunarea generală a Reuniunii femeilor române din Timișoara, se va ține Duminecă, 9 Noemvrie c., la orele 11 dimineața, în sala primăriei din Timișoara.

Tot la 9 Noemvrie se va ținea și petrecerea urmată de dans în Reduță.

— POȘTA REDACȚIEI. E. Suci, cand. med. Sebeșul-sădesc. D. Tincu nu a sosit încă. Un orthoped român la tot cazul ar fi bine-venit la Arad. Vre-o două trei sute de invalizi îl așteaptă. La Cluj — între 15—20 l. c. N. T.

— Abonații cari își schimbă domiciliul sunt rugați, ca deodată cu noua adresă să ni-o comunice și pe cea veche, căci în caz contrar expedierea suferă întârziere.

Cetiți și răspândiți ziarul

„ROMÂNUL”

In chestia liceului romano-catolic din Arad.

— Cauzele pentru care nu poate funcționa liceul. —

Din inițiativa episcopului romano-catolic din Timișoara, urma să ia ființă în Arad, un liceu romano-catolic, cu limba de predare ungară.

Inițiatorii trebuiau să se conformeze tuturor dispozițiilor Consiliului Dirigent. Acele dispozițiuni, clare și limpezi, au fost aduse la cunoștința opiniei publice. Principiile generale de care se conduce Consiliul Dirigent în toate acțiunile lui sunt în deajuns de cunoscute atât în țară cât și în străinătate.

Se pare însă, că unii dintre noii cetățeni români, de naționalitate maghiară, se inspiră dela alte principii, și în dorința de a crea situațiuni delicate, lucrează în contra intereselor de stat.

În cadrul principiilor, foarte largi de altminteri, unii cetățeni de naționalitate ungară, caută să provoace nemulțumiri și să mențină o atmosferă tulbură. Aceasta e regretabil, deoarece noi înțelegem să trăim în cea mai bună armonie cu toți concetățenii noștri.

Episcopul romano-catolic s'a angajat față de organele administrative locale, că liceul ce voește a deschide va fi susținut din fondurile comunității, respectând bine înțeles toate dispozițiunile legii. În formă aceasta a voit. În fond, comunitatea a voit să facă din acest liceu o școală de patriotism maghiar. Deci, dela început a căutat să meargă pe alături. Nu a respectat dispozițiunile C. D. privitor la profesori, la cărțile ce urmau să fie introduse, și la elevi. În loc de a primi numai elevi de religie romano-catolică, s'au primit în liceu și au fost forțați chiar să se înscrie, elevi de alte religii, care ar fi dorit poate să-și capete cunoștințele în altă limbă decât în cea maghiară. Acești elevi erau obligați să plătească taxe școlare care variază între una și trei mii coroane, pentru a se putea veni astfel în ajutorul comunității, care singură nu-și poate susține liceul.

Nerespectând dispozițiunile impuse, autoritățile locale au interzis deocamdată deschiderea liceului până la aranjarea situațiunei legale.

În acest stadiu se afla chestiunea liceului romano-catolic din Arad —, adică: profesorii numiți nu întruneau condițiunile cerute; cărțile ce urmau să se predea nu au fost suseptate unei comisii de suprăcenzurare; s'a căutat a se exploata elevii de alte naționalități, — când, în contra recomandărilor primite au deschis totuși liceul.

Prefectul orașului, a interzis funcționarea liceului, făcând direct responsabil pe inițiatori de călcarea deciziunei autorităților și în acelaș timp a raportat cazul Consiliului Dirigent spre a decide.

Aceasta este în prezent situația liceului romano-catolic din Arad, care nu s'a putut deschide, din cauză că cei interesați intenționat, nu au voit să țină seamă de dispozițiunile autorităților.

— Abonații din fosta Ungarie cari trimit scrisori la administrație sunt rugați ca pe lângă numirea românească a localității să ne comunice — în paranteză — și pe cea ungară.

Cum decurg alegerile în vechiul regat.

București 3. — Alegerile continuă în cea mai perfectă ordine. Nu s'a întâmplat nici un incident.

Greva generală a eșuat. Ea a avut efect numai în câteva instalațiuni particulare.

Rezultatul alegerilor nu se va publica până Vineri sau Sâmbătă din cauza numărului cel mare de votanți.

Ziarele nu au apărut eri și azi dimineață din cauza grevei tipografilor.

Ziarele de seară însă vor apare.

(Biuroul Presei).

Măsuri împotriva speculatorilor.

Sibiu 3. — Comisiunea pentru examinarea prețurilor a început un control sever pe la comercianți dând în judecată pe toți aceia care nu se conformează ordonanțelor. Între alții au fost dați în judecată firma Mandel magazin de zaharicale, pentru că nu a afișat prețurile, pedepsindu-l cu o zi închisoare și 100 cor amendă. Earl Bisli, magazin de pielărie a fost amendat cu confiscarea unei mari cantități de piele și talpă pentru că nu a respectat prețurile fixate de resortul comerțului.

Pentru a înfrâna specula, publicul consumator are datoria să denunțe poliției pe toți comercianții, cari nu afișează prețurile.

Peste câteva zile se va deschide în Sibiu o mare măcelărie pentru a contrabalansa pofta mare de câștig a măcelarilor locali cari nu voesc să înțeleagă, că dacă azi prețul vitelor a scăzut mult, carnea nu se mai poate vinde cu 20—22 cor. chilogramul.

Ancheta întreprinsă de veterinari a dat ca rezultat, că, dacă carnea se va vinde cu prețul de 14 coroane kilogramul, totuși măcelarii vor avea un beneficiu de 30 proc.

De altfel măcelarii, cari vor fi prinși că vând carnea cu un câștig mai mare de 30 proc. vor fi dați în judecată și în caz de recidivă li se vor detrage brevetele.

Pentru înfrânarea poștei mari de câștig a măcelarilor și brutarilor, liga consumatorilor din Sibiu a numit delegați, care vor controla vânzările și vor denunța pe speculanți autorităților.

Resortul agriculturii și comerțului a trimis delegați la Galați, Brăila și Basarabia, cari vor cumpăra pește sărat pentru populațiune, care dela începutul războiului a fost lipsită de acest articol de hrană.

O critică politică a guvernului german.

Berlin 4. Cohen Reuss a declarat în adunarea națională că mizeria ce stăpânește azi în Germania pornește din două puncte: 1) neîndeplinirea condițiunilor tratatului. 2) dubla obscuritate politică a guvernului în chestiunea baltică și în politica internă.

Antanta se folosește așadar și de cel mai mic pretext pentru a ne boicota pe toate terenurile. Dacă guvernul ar fi luat imediat măsuri pentru îndeplinirea condițiunilor, nu numai că porțile ne-ar fi deschise pentru industria și comerțul extern, dar sunt sigur că am fi primit și ajutor.

Atitudinea guvernului a avut ca urmare firească mizeria și neliniștea internă ce ne înconjură astăzi din toate părțile.

Stăm mai prost decât oricând în tot cursul războiului.

Politica provinciilor baltice și jocul politicii duble și întotdeauna nesigur al ministrului de externe ne-a adus mai mult rău, decât războiul întreg.

Trebue să încetăm cu aceasta politică și să mărturisim sincer că am greșit, întorcându-ne spre adevăr și cu adevăr către aliați, dacă nu dorim soarta Ungariei și Rusiei de astăzi.

TELEGRAME.

Guvernul olandez și extradarea ex-kaiserului Wilhelm.

Berlin 4. — »Berliner Zeitung an Mittag« anunță din Haga, că consiliul de miniștri olandez a examinat nota aliaților privitoare la extradarea exkaiserului Wilhelm.

Se crede că guvernul va supune aceasta notă hotărârii adunării naționale, convocată la 6 Noemvrie la Haga. (Ag. Dacia.)

Lupte sângeroase pentru Petrograd.

Kopenhaga. — În jurul Petrogradului s'au dat lupte extrem de sângeroase. Bolșevicii au luat ofensiva cu tancuri, concentrând trupe enorme. Gen. Judenici a avut perderi și s'a retras sud de Krasnojeselo. (Ag. Dacia.)

Londra. — Consiliul suprem militar interaliat a hotărât examinarea situației militare. Judenici a cerut să i-se trimită ajutor în special aeroplane și aruncătoare de mine, cari îi lipsesc în mod simțitor.

Londra. — Generalul Mangin a sosit la Riga unde a avut imediat o întrevedere cu amiralul englez Wistson. La Riga s'a format un corp de voluntari cari pleacă în zilele apropiate pe frontul generalului Judenici. (Agenția Dacia.)

Lyon 4. — După un comunicat al marelei cartier general al generalului Judenici contraatacul bolșevicilor, întreprins la Tarscoieselo a eșuat și poate fi considerat ca nereușit. Armata lui Judenici a reluat ofensiva și a capturat 2000 prizonieri, 14 mitraliere și mult material. Înaintarea continuă sfărâmând contraofensiva bolșevică. (Ag. Dacia.)

Disolvarea consiliului suprem.

Paris 4. „Le Matin“ anunța ca fapt sigur, că Consiliul suprem al Conferinței de pace se va dizolva imediat după semnarea păcii cu Bulgaria, cel mai târziu la 26 Noemvrie când va fi semnată pacea și cu Ungaria.

Discuția chestiunei Turciei va începe abia anul viitor și probabil deodată cu aceasta și a Rusiei.

Raporturile româno-ucrainiene.

Paris. — „Le Temps“ află din București că ministrul de războiu al României a vizitat pe generalul Petliura, președintele directorului republicii ucrainene, căruia i-a exprimat sentimentele de simpatie ale guvernului român.

Misiunea lui Kramarz în Rusia.

Nauen. — Știri din Cehoslovacia arată că Kramarz a plecat în Rusia, invitat fiind de reprezentanții partidelor burgheze ruse din Paris și revoluționarii ruși socialdemocrați pentru a interveni ca toate elementele democratice ruse să se unească în lupta comună împotriva guvernului sovietist și pentru înființarea unei mari republici federaliste rusești. Antanta este de acord cu aceasta călătorie și a trimis pe Kramarz în Rusia pe un vas de război.

Genzurat. L. Luca.

Teatru, Muzică, Cinematografe.

Teatrul APOLLO | Teatrul URANIA

În 3, 4, 5 Noemvrie Luni, Marți, Miercuri

În 4 părți.

Partea II.

Strigoaia roșie II. (81rja No. 13)

Dramă criminală în 4 acte.

În rolul principal: Helena Markowska, Alberto Capozzi și Cigetta Morano. Te 614

Impotriva colportarilor de știri.

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25.

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) acei cari, fără rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, colporta, comenta în orice chip știri, fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, să aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de război.

REGATUL ROMANIA
DIRECȚIUNEA FINANCIARĂ ARAD

Nr. 17.840—III—1919.

PUBLICAȚIUNE.

În înțelesul ordonanței Nr. 8966 1919 a Consiliului Dirigent Român, provoc pe toți incuitorii cari au reclamații înaintea Contenciosului (Judecătoria administrativă) din Budapesta disentanând legalitatea impunerilor de proviente timbre fiscale s. a. sentinții fiind până la decizul final de plată prin execuție ca în termen de 15 zile să înoiască reclamația adresând-o aceasta acum către Contenciosul administrativ din Cluj.

La caz dacă hârțile originale au fost înaintate cu reclamația împreună Contenciosului din Budapesta se ordonă ca reclamațiilor înainte să se aclude copiile acelor legalizate.

În caz dacă cei interesați în cauză nu or respecta termenul provocării, sumele se vor încassa numai de cât prin sevestrare.

Reclamația se înaintează la Direcțiunea Financiară din Arad și e necesar să se notifice și Nr. reclamațiunei anterioare.

Arad, la 29 Octomvrie 1919. Di 658

REGATUL ROMÂNIA
DIRECȚIUNDA FINANCIARĂ ARAD.

Nr. 32.798—II—1919.

PUBLICAȚIUNE.

Direcțiunea financiară din Arad provoacă și pe aceasta cale toate întreprinderile a căror direcțiune se află afară de teritoriul preluat de regatul român ca'n decurs de 15 zile să-și înainteze declarațiunile de venit și dare de război privitoare la afacerile de aici însoțite de un bilanț special.

Deslușiri mai detaliate se dau în palatul Dir. kn. Nr. 19 Etajul I. Di 659

INSTITUTUL MEDICO-PEDAGOGIC AL STATULUI ÎN INEU.

Nr. 410—1919

Publicațiune.

Postul unei îngrijitoare de copii e vacant la institutul Medico-Pedagogic al Statului în Ineu (Boro-jenő). Chemarea va fi de a supraveghea copii defectuoși la minte, de a ținea în ordine și curățenie odăile și vestimintele și de a fi spre ajutor la creșterea și instruirea copiilor. Salar 1200 cor. plată fundamentală, 600 cor. ajutor de război, 100 cor. ajutor de vestminte, 1200 cor. ajutor de scumpete, și întreținerea întreagă. Cererile se vor înainta direcțiunei institutului. Ji 656

Lucrători cârnățari

și specialiști în fabricația salamului angajăm imediat în condițiuni bune. Doritorii se vor adresa: Fabrica Frații Cumpănașu Craiova. Fa 657

„ARADANA”

SOCIETATE COMERCIALĂ ȘI INDUSTRIALĂ PE ACȚIUNI ARAD.

AVIZ.

Rugăm pe toți acționarii cari nu și-au solvit încă rata II. pentru acțiunile subscrise la noi să binevolască a o achita în restimpul cel mai scurt.

Plățile se pot face sau direct la cassa institutului sau cu asemnată prin mijlocirea altor institute de bani. A 633 - 5

Se angajează

imediat de către institutul nostru

- 1) Un bun achizitor-incassator
- 2) Un cassier, și
- 3) mai mulți funcționari aglli.

Preferiți sunt cari au fost la bănci, ori la vre-o casă de comerț. Pot concura și D-șoare. Ofertele în cari se vor arăta pretențiile, garanța și referințele se vor adresa:

Direcțiunea TIPOGRAFIEI CONCORDIA
SOC. PE ACȚII ARAD.

IN ATENȚIUNEA COMERCIANȚILOR DE VINURI ȘI PROPRIETARILOR DE VII.

Magazin permanent de butoaie pentru vin, de toate măsurile.

IOSIF UNGĂR, COMERCIANT DE BUTOAI. = Str. VARJASSY L. No 39.
U 554-20

BIBLIOTECA „IUBIREI DE NEAM”

No 23 *Miron Axinte*. Frăția Moldovei Unite. Partidul naționalist democrat Lei — 60

No 24 *Miron Axinte*. Cum trebuie să fie o școală românească . . . Lei 120

No 25 *Miron Axinte*. Noua organizare naționalist-democrată . Lei — 50

De vânzare la: **LIBRĂRIA „CONCORDIA”**
Arad, strada Francisc Deak numărul 39.

RECLAMA ESTE SUFLETUL COMERCULUI.

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
ARDEAL BĂNAT ȘI CRIȘANA

CONCORDIA

SOCIETATE PE ACȚIUNI.
ARAD STR. ZRINYI 11a.
TELEFON No 570.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate: ca mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișee, precum și cu cele mai moderne litere. Primește spre executare tot felul de opuri, reviste, fol, placate, registre, tipărituri pentru bănci și societăți precum și tipărituri administrative și advocațiale, invitări de logodnă, cununie și p. petreceri. Anunțuri funebrale se execută cu cea mai mare urgență.

Serviciu prompt. Prețuri moderate.

